

Magí Pont Mestre, pioner de l'auditoria

No és una casualitat que l'Agrupació Territorial de Catalunya de l'Institut de Censores Jurados de Cuentas de España —llavor de l'actual Col·legi- trobés els seus delegats-presidents entre els catedràtics de l'Escola d'Alts Estudis Mercantils, com ara Pere Lluch Capdevila, Antoni Goxens Duch i, l'any 1968, Magí Pont Mestre, qui ocupà el càrrec un quadrienni, fins que l'any 1972 va ser escollit president de l'Institut. Aquest darrer destí li ocuparia entre 1972 i 1989. I dic que no és una casualitat perquè fins a l'aprovació de la Llei d'Auditoria l'any 1988, aquest país vivia pràcticament d'esquenes a la bona pràctica de la revisió professional per experts independents de la Comptabilitat de les empreses i de les organitzacions, i l'auditoria era, bàsicament, una visió d'un grup reduït de persones que creien en un futur d'integració europea i

mundial del sistema econòmic espanyol. Aquest dies, les cròniques han recordat com Magí Pont durant els disset anys dels seus successius mandats va maldar per aconseguir determinades fites per a la professió auditora, com l'accés a l'Institut dels llicenciats en diferents disciplines, singularment, els economistes, la convocatòria d'oposicions, l'aprovació dels Estatuts com a corporació independent, la creació del Col·legi de Catalunya o la pròpia Llei d'Auditoria. Així ho han fet en dos moments solemnes, en particular, Rafael Cámara Rodríguez-Valenzuela, a l'acte acadèmic interinstitucional auspicat per la Universitat de Barcelona, i Fernando Gómez Martín, a la sessió necrològica de la Real Academia de Ciencias Económicas y Financieras. Però al costat d'aquestes realitzacions, que poden llegir-se al llibre de Magí Pont Al servicio de la profesión auditora, jo voldria recordar ara com durant molts anys de la meua vida vaig escoltar al meu pare la seva predicació (que semblava en el desert) en favor de l'auditoria de comptes. Les hemeroteques estan plenes de les entrevistes concedides a tots els diaris i revistes del país que començaven amb la pregunta ara impensable de què es l'auditoria? Per això, per aquesta necessitat de donar a la llum una professió desconeguda a un país en vies de desenvolupament, les escoles de comerç —tan estretament vinculades al creu de la raó pràctica- van ser el primer espai en el que es va apostar per l'auditoria i en el marc de la professió mercantil es va crear i es va donar suport a l'Institut. Aquells delegats-presidents de Catalunya, Lluch, Goxens, Pont Mestre, i després Antonio Lancuentra i Ricard García Micola, eren professors de l'Escola d'Alts Estudis Mercantils de Barcelona, respectaven la Comptabilitat com un dels eixos d'una bona gestió empresarial i aspiraven a que el progrés

del país conduís un dia a l'acceptació de la necessitat social de l'Auditoria. Lancuentra i García Micola eren a més, els seus ajudants de càtedra i, sobre tot, els seus amics entranyables.

Aquest era el missatge continuadament explicat amb paciència pedagògica per Magí Pont: els auditors aspiren al reconeixement empresarial de la seva funció i no propugnen en primer terme la imposició legal de l'obligació d'auditar-se. Havia en aquella visió una arrel extraordinària d'optimisme social, una reflexió en positiu sobre les possibilitats de que un dia no gaire llunyà els operadors econòmics també arribessin a prioritzar la consciència sobre l'obediència, el que hauria de conduir-los a considerar l'auditoria com una fórmula de respecte vers els accionistes i també vers els *stakeholders*. Aquesta predicació, com deia, era sovint incompresa. Don Pedro Rodríguez-Ponga, síndic de la Borsa de Madrid entre 1965 i 1977, m'explicava un dia en que vam coincidir a una sessió de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres, afectuosament, la duresa dels diàlegs que sostenien el meu pare i ell sobre la verificació dels comptes de les companyies cotitzades. Eren, certament, altres temps, i el secret comptable s'invocava com una barrera infranquejable davant les aspiracions de transparència que els auditors pioners havien adoptat com senyera. I, d'altra banda, era evident que els auditors no pretenien desvirtuar el secret comptable, sinó posar la seva deontologia professional al servei de la fiabilitat de la Comptabilitat i de la preservació del secret de tot allò que pertany a l'àmbit reservat de les decisions empresarials. L'assumpció d'un estricte codi dels deures professionals va ser l'aportació de l'Institut a la cultura econòmica espanyola i hagués merescut el respecte ple de la capacitat auto-reguladora

de la professió, en la tradició dels col·legis professionals, la funció dels quals apareix reconeguda a l'article 26 de la Constitució.

Magí Pont va néixer a l'Ametlla de Segarra el 23 de febrer de 1927 i va morir a Barcelona el 9 de març de 2008. El naixement i la mort van produir-se a casa seva. El seu darrer viatge va iniciar-lo sense adonar-se'n, suaument, en un segon. No va patir les limitacions de la vellesa i va mantenir-se actiu fins el darrer dia; es dona el cas de que encara a l'escriure aquestes planes queden alguns articles seus per publicar, molt especialment el que va dedicar al llibre-homenatge al seu amic Julio Banacloche, professor a la Universidad Complutense de Madrid.

El combat per la professió auditora, òbviament, no el va fer sol. Van acompanyar-lo molts companys, però, singularment, he de referir-me a dos amics entranyables, Mario Alonso Fernández i Enrique Castro Navarra. Alonso, Castro i Pont van formar un trio inseparable en l'actuació corporativa i en la vida quotidiana, inclosa una estreta relació entre les tres famílies que va transcendir l'àmbit estricte de l'Institut i va estendre's als trenta anys d'activitat de la Fundació Antonio Lancuentra (ara Fundació Pont i Lancuentra), a una part de la història de l'Associació Espanyola d'Assessors Fiscals i a una intimitat compartida insubstituïble i molt rellevant per a la personalitat de cada un d'ells. Aquesta relació estreta no es quedava en realitzar viatges junts o en assistir regularment a les celebracions familiars, com els casaments dels fills, sinó que anava més lluny, al fil de comunicació directa que només poden tenir els bons amics, els amics veritables.

De forma natural, els meus propis records personals es barregen amb la vida de l'Institut: la "benedicció" del local de l'Agrupació de Catalunya al carrer Consell de Cent quan ells n'era el president, el III

Congrés de Barcelona, amb el concert del Liceu l'any 1977, el IV Congrés de Sevilla dos anys més tard, els dos homenatges, a Barcelona i a Madrid, quan deixa la presidència de l'Institut, i, molt temps després, un dinar del que vaig ser amfitrió entre Frederic Borrás, president del Col·legi i el meu pare, realitzat en un clima immillorable de col·laboració. He sigut també testimoni de les relacions fluïdes, de respecte mutu, entre Albert Folia i Magí Pont, molt més enllà del seu veïnatge a l'edifici de Mallorca, 260.

Una pacient i complexa tasca de creació de complicitats, començada per Magí Pont i culminada amb encert pels seus successors (Peregrina, Gassó, Cámara) ha permès a l'Institut ocupar un lloc central i insubstituïble en el panorama de l'auditoria espanyola. Un procés en el que, com observador, preferiria no veure vencedors ni vençuts, sinó la constatació de la superioritat de la lògica de la unitat sobre la de la divisió. A aquesta tasca, Magí Pont va dedicar-ne la vida: no només els anys en que va exercir el càrrec amb aquella constància que el caracteritzava, sinó també tots els anys posteriors. Portava el servei a

la professió auditora, des de la cultura dels pioners, al seu cor. Va veure amb satisfacció com l'Auditoria es convertia en una activitat professional important i valuosa i com les noves generacions donaven el millor que tenien per bastir un entorn de treball modern i de qualitat. Però va mantenir-se fins el darrer dia a disposició dels presidents de l'Institut i del Col·legi per donar la seva opinió, transmetre els aprenentatges de l'experiència viscuda i ajudar en tot allò que li fos demanat. Les nostres converses incloïen sovint les seves explicacions sobre aquest o aquell aspecte del desenvolupament institucional i normatiu de l'auditoria i en puc donar fe.

Com puc fer-ho de que per a Magí Pont, qui tants cops m'havia dit que no han d'acceptar-se càrrecs si no es pensa posar-hi dedicació i compromís, el seu servei a la professió auditora va ser l'eix de la seva autoconstrucció, el seu gran repte, el treball en el que va fer-se com a persona i com a ciutadà.

Joan-Francesc Pont Clemente Catedràtic de Dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona

